

Στο Σταυρό και το ληστή

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Θέλεις να μάθεις και άλλο κατόρθωμα του σταυρού; Τον παράδεισο μας άνοιξε σήμερα, που ήταν κλεισμένος περισσό-τερο από πέντε χιλιάδες χρόνια. Γιατί αυτή την ημέρα, αυτή την ώρα έβαλε μέσα στον παράδεισο το ληστή ο Θεός και έκα-με δύο κατορθώματα· το πρώτο, ότι άνοιξε τον παράδεισο, και το δεύτερο, ότι έβαλε μέσα το ληστή. Σήμερα μας έδωσε πάλι την παλιά πατρίδα μας, σήμερα μας έφερε πάλι στην πόλη των προγόνων μας και χάρισε κατοικία σ' όλο το ανθρώπινο γένος. Γιατί είπε ο Χριστός· «Σήμερα θα είσαι μαζί μου στον παράδεισο». Τί λες; Σταυρώθηκες και καρφώθηκες και υπόσχεσαι παράδεισο; Ναι, λέει, για να μάθεις καλά τη δύναμή μου που έχω επάνω στο σταυρό. Επειδή δηλαδή το γεγονός ήταν λυπηρό, για να μη προσέξεις στη σταύρωση, αλλά για να μάθεις τη δύναμη του σταυρωμένου, επάνω στο σταυρό κάνει αυτό το θαύμα, που δείχνει ιδιαίτερα τη δύναμη του.

Γιατί όχι όταν ανέστησε νεκρό, ούτε όταν επιτίμησε τη θάλασσα και τους ανέμους, ούτε όταν απομάκρυνε τους δαίμονες, αλλά όταν τον σταύρωναν, όταν τον κάρφωναν, όταν τον ειρωνεύονταν, όταν τον κακολογούσαν κατόρθωσε ν' αλλάξει την πονηρή σκέψη του ληστή, για να δεις τη δύναμη του και από τις δύο πλευρές. Και ολόκληρη την κτίση δηλαδή συγκλόνισε, και τις πέτρες ράγισε, και την ψυχή του ληστή, που ήταν πιο αναίσθητη από την πέτρα, τη συγκίνησε και την τίμησε.

«Γιατί σήμερα θα είσαι μαζί μου στον παράδεισο», λέει. Αν και τα Χερουβείμ φρουρούσαν τον παράδεισο, αυτός όμως ήταν κύριος και των Χερουβείμ. Εκεί περιφέρεται πύρινη ρομ-φαία, αλλ' αυτός έχει εξουσία πάνω στη φλόγα και την

κόλαση και τη ζωή και το θάνατο. Αν και κανείς βασιλιάς δε θα μπο-ρούσε ποτέ ν' ανεχθεί κάποιο ληστή ή κάποιον άλλον άνθρωπο να καθίσει κοντά του και να τον φέρει έτσι μέσα σε κάποια πό-λη. Αλλά ο Χριστός το έκανε αυτό και, καθώς μπαίνει μέσα στην ιερή πατρίδα, φέρνει μαζί του το ληστή, όχι γιατί περιφρο-νούσε τον παράδεισο, όχι για να τον προσβάλει με την παρου-σία του ληστή, αλλά μάλλον για να τον τιμήσει. Γιατί αυτό ή-ταν τιμή για τον παράδεισο, να έχει δηλαδή τέτοιον κύριο, που έκανε και το ληστή άξιο ν' απολαύσει τον παράδεισο.

Και όταν έβαλε τελώνες και πόρνες στη βασιλεία των ουρανών, δεν το έκανε γιατί ήθελε να την περιφρονήσει, αλλά περισσότερο την τιμούσε, αποδεικνύοντας ότι τέτοιος είναι ο Κύριος της βα-σιλείας των ουρανών, που κάνει και πόρνες και τελώνες τόσο εκλεκτούς, ώστε ν' αποδειχθούν άξιοι για την τιμή και την

ευ-εργεσία αυτή. Όπως δηλαδή θαυμάζουμε πάρα πολύ έναν ια-τρό τότε, όταν τον δούμε να θεραπεύει και να επαναφέρει την υγεία σ' ανθρώπους που έπασχαν από ανίατες ασθένειες, έτσι είναι δίκαιο να θαυμάζουμε και το Χριστό, όταν θεραπεύει α-νίατα τραύματα, όταν ξαναδίνει σε τελώνη και πόρνη τόση υ-γεία, ώστε ν' αποδειχθούν άξιοι για τη βασιλεία των ουρανών. Και τι το σπουδαίο έκανε ο ληστής, θα πει κάποιος, για να κερ-δίσει τον παράδεισο μετά τη σταύρωση του;

Θέλεις να σου πω σύντομα το κατόρθωμά του; Όταν ο Πέτρος τον αρνήθηκε χωρίς να είναι στο σταυρό, τότε εκείνος τον πίστεψε καθώς ήταν επάνω στο σταυρό. Και δεν τα λέγω αυτά για να κατηγορήσω τον Πέτρο, μακριά μια τέτοια σκέψη, αλλά γιατί θέλω να δείξω τη μεγαλοψυχία του ληστή. Ο μαθη-τής δεν άντεξε την απειλή ενός ασήμαντου κοριτσιού, ο ληστής όμως, αν και έβλεπε να στέκεται γύρω ολόκληρος λαός, που φώναζε, και έκανε σαν τρελός, και βλασφημούσε και πε-ριγελούσε, δεν έδωσε σημασία σ' αυτά, ούτε πρόσεξε τη φαινο-μενική αδυναμία εκείνου που σταυρωνόταν, αλλά, παραβλέ-ποντας με τα μάτια της πίστης όλα αυτά και ξεπερνώντας τα ασήμαντα εμπόδια, αναγνώρισε τον Κύριο των ουρανών και α-φού τον παρακάλεσε του είπε: «Θυμήσου με, Κύριε, όταν φθά-σεις στη βασιλεία σου». Ας μη προσπεράσουμε λοιπόν επι-πόλαια αυτόν το ληστή, ούτε να ντραπούμε να τον θεωρήσουμε δάσκαλό μας, αυτόν που ο Κύριός μας δεν ντράπηκε να τον οδηγήσει πρώτο στον παράδεισο.

Ας μη ντραπούμε να θεωρή-σουμε δάσκαλό μας τον άνθρωπο, που πρώτος απ' όλο τον κόσμο φάνηκε άξιος να μπει στη βασιλεία των ουρανών, αλλ' ας εξετάσουμε το καθετί με προσοχή, για να μάθουμε τη δύνα-μη του σταυρού. Δεν είπε στο ληστή, όπως στον Πέτρο, «Ακο-λούθήσέ με και θα σε κάνω ικανό να ψαρεύεις ανθρώπους», ούτε του είπε, όπως είπε στους δώδεκα μαθητές του, ότι «θα καθίσετε σε δώδεκα θρόνους να δικάζετε τις δώδεκα φυλές του Ισραήλ». Και μάλιστα δεν του είπε ούτε μία λέξη. Δεν του έ-δειξε θαύμα, ούτε είδε αυτός ν' ανασταίνει κάποιο νεκρό, ούτε να διώχνει δαίμονες. Δεν είδε τη θάλασσα να υπακούει στην προσταγή του, ούτε του είπε κάτι για τη βασιλεία των ουρανών, ούτε για την κόλαση, και ενώπιον όλων πίστεψε σ' αυτόν, και μάλιστα τη στιγμή που ο άλλος ληστής ήταν σταυρωμένος μα-ζί του, για να πραγματοποιηθούν τα λόγια του προφήτη, ότι «λογαριάσθηκε ανάμεσα στους κακούργους».

Ήθελαν λοιπόν οι Ιουδαίοι να συκοφαντήσουν τη δόξα του και με κάθε τρόπο τον έβριζαν μ' αυτά που έκαναν. Η α-λήθεια όμως από παντού έλαμπε και αυξανόταν με τις αντιδράσεις τους. Τον ειρωνευόταν λοιπόν ο άλλος ληστής. Είδες τον ένα και τον άλλο ληστή; Και οι δύο είναι πάνω στο σταυρό, και οι δύο γιατί ήταν ληστές, και οι δύο γιατί έδειξαν κακή δια-γωγή. Δεν είχαν όμως και οι δύο το ίδιο τέλος, αλλ' ο ένας κλη-ρονόμησε τη βασιλεία των ουρανών και ο άλλος

πήγε στην κό-λαση. Έτσι έγινε και χθες. Μαθητές ήταν οι ένδεκα, μαθητής και ο Ιούδας. Εκείνοι μεν έλεγαν, «Πού θέλεις να σου ετοιμά-σουμε να φας το Πάσχα;», ενώ αυτός ετοιμαζόταν για την προδοσία και έλεγε· «Τί θέλετε να μου δώσετε, για να σας τον παραδώσω;». Και εκείνοι ετοιμάζονταν να τον περιποιηθούν και να πάρουν μέρος στη θεία μυσταγωγία, αυτός όμως τον προσκυνά. Ο ένας τον βρίζει, ο άλλος τον επαινεί και κλείνει το στόμα του βλάσφημου λέγοντας· «Ούτε το Θεό δε φοβάσαι εσύ; Γιατί εμείς απολαμβάνουμε όπως άξιζε για εκείνα που κά-ναμε».

Είδες το θάρρος του ληστή; Είδες το θάρρος του επάνω στο σταυρό; Είδες την πίστη του την ώρα της τιμωρίας του και την ευσέβεια του την ώρα του βασανισμού του; Ποιός λοιπόν δεν θα ένιωθε κατάπληξη για το ότι ήταν κύριος του εαυτού του, για το ότι είχε τα λογικά του, αν και τον είχαν τρυπήσει με καρ-φιά; Αυτός όμως δεν ήταν μόνο κύριος του εαυτού του, αλλά και αδιαφορούσε για τα βάσανά του και φρόντιζε για τα βάσα-να των άλλων, και έγινε δάσκαλος επάνω στο σταυρό και κατακρίνει τον άλλο ληστή και του λέει· «Ούτε το Θεό δε φο-βάσαι εσύ;». Να μη προσέχεις, λέγει, στο επίγειο δικαστήριο· υπάρχει άλλος κριτής αόρατος, υπάρχει δικαστήριο αμερόλη-πτο. Να μη βλέπεις λοιπόν επειδή καταδικάσθηκε στη γη, γιατί δε γίνονται αυτά στον ουρανό. Εδώ δηλαδή στο επίγειο δικα-στήριο και δίκαιοι καταδικάζονται, και άδικοι αθιώνονται, και ένοχοι δεν παθαίνουν τίποτε, και αθώοι τιμωρούνται.

Γιατί οι δικαστές κάνουν πολλά λάθη θεληματικά ή άθελα τους, ή γιατί δεν γνωρίζουν το δίκαιο και εξαπατούνται, ή γιατί το γνωρίζουν, αλλά, επειδή εξαγοράζονται με χρήματα, παίρνουν πολλές φορές άδικη απόφαση. Στον ουρανό όμως δεν συμβαί-νει τίποτε τέτοιο. Γιατί ο Θεός είναι δίκαιος κριτής και η από-φαση του θα βγει σαν το φως χωρίς να έχει δόλο ούτε άγνοια. Για να μη λείι λοιπόν, ότι καταδικάσθηκε στη γη και τιμωρή-θηκε, τον ανέβασε στο ουράνιο δικαστήριο. Του θύμισε εκείνο το φοβερό βήμα, λέγοντας περίπου αυτά· Πρόσεχε εκεί και δεν θα ρίξεις καταδικαστική ψήφο, ούτε θα συμφωνήσεις με τους ανήθικους δικαστές της γης, αλλά θα παραδεχθείς τη δίκη που γίνεται στους ουρανούς. Είδες την πίστη του ληστή; Είδες σύνε-ση και διδασκαλία του; Αμέσως από το σταυρό πήδησε στον ουρανό.

Έπειτα, αποστομώνοντας με το παραπάνω αυτόν, του λέει· «Δεν φοβάσαι, γιατί τιμωρηθήκαμε με την ίδια ποινή;». Τί σημαίνει, «ότι εν τω αυτώ κρίματι έσμεν;». Ότι τιμωρηθήκαμε με τον ίδιο τρόπο. Μήπως λοιπόν και εσύ δεν είσαι πάνω στο σταυρό; Βρίζοντας λοιπόν το Χριστό, προσβάλλεις τον εαυτό σου αντί γι' αυτόν. Γιατί, όπως ο αμαρτωλός, όταν κατηγορεί άλλον αμαρτωλό, κατηγορεί τον εαυτό του και όχι τον άλλο, έ-τσι και αυτός που βρίσκεται σε συμφορά και βρίζει τον άλλο για τη συμφορά του βρίζει τον εαυτό του και όχι τον άλλο. «Γιατί

τιμωρηθήκαμε με την ίδια ποινή». Του διαβάζει αποστολικό νόμο και του λέει τα λόγια του Ευαγγελίου, «Μη κατα-κρίνετε, για να μη κατακριθείτε». «Γιατί τιμωρηθήκαμε με την ίδια ποινή». Τί κάνεις, ληστή; Προσπαθώντας ν' απολογη-θείς για το Χριστό, τον έκανες σύντροφο του ληστή; Όχι, λέ-ει. Εξαφανίζω την υποψία αυτή με τα παρακάτω. Για να μη νομίσεις δηλαδή ότι εξ αιτίας της ίδιας τιμωρίας τον έκανε και σύντροφό τους στην αμαρτία, πρόσθεσε τη διόρθωση και είπε· «Και εμείς βέβαια δίκαια τιμωρηθήκαμε, γιατί άξια παθαίνου-με γι' αυτά που κάναμε».

Είδες τέλεια εξομολόγηση; Είδες πώς απαλλάχθηκε από τις αμαρτίες του επάνω στο σταυρό; Γιατί λέει ο προφήτης· «Να λες πρώτος εσύ τις αμαρτίες σου, για να συγχω-ρηθείς». Κανείς δεν τον ανάγκασε, κανείς δεν τον πίεσε, αλλά ο ίδιος κατηγορήσε τον εαυτό του λέγοντας· «Και εμείς βέ-βαια δίκαια τιμωρηθήκαμε, γιατί παθαίνουμε άξια γι' αυτά που κάναμε. Αυτός όμως δεν έκανε κανένα κακό». Και ύστερα λέει· «Θυμήσου με, Κύριε, στη βασιλεία σου». Δεν τόλμησε να πει πρώτα, «Θυμήσου με στη βασιλεία σου», ώσπου με την εξο-μολόγηση πέταξε από πάνω του το φορτίο των αμαρτιών του. Βλέπεις πόσο μεγάλο πράγμα είναι η εξομολόγηση; Εξομολο-γήθηκε, και άνοιξε τον παράδεισο· εξομολογήθηκε, και απέ-κτησε τόσο θάρρος, ώστε από ληστής που ήταν να ζητήσει τη βασιλεία των ουρανών.

Βλέπεις πόσα αγαθά μας προξένησε ο σταυρός; Αναλογίζεσαι τη βασιλεία των ουρανών; Πες μου λοιπόν, βλέπεις κάτι τέτοιο; Αυτά που βλέπεις είναι καρφιά και σταυρός, αλλ' ο σταυρός αυτός, λέγει, είναι το σύμβολο της βασιλείας των ουρανών. Γι' αυτό τον ονομάζω βασιλιά, ε-πειδή τον βλέπω να σταυρώνεται. Γιατί είναι χαρακτηριστικό του βασιλιά να πεθαίνει για τη σωτηρία των υπηκόων του. Ο ί-διος ο Χριστός είπε· «Ο ποιμένας ο καλός θυσιάζει τη ζωή του για τη σωτηρία των προβάτων του». Επομένως και ο βασι-λιάς ο καλός θυσιάζει τη ζωή του για τη σωτηρία των υπηκόων του. Επειδή λοιπόν θυσίασε τη ζωή του, γι' αυτό τον ονομάζω βασιλιά. «Θυμήσου με, Κύριε, στη βασιλεία σου».

Αγίου Ιωαννου Χρυσοστομου, Στο Σταυρό και τον ληστή, Ομιλία Α', Ε.Π.Ε 36, σ. 13-23 (απόσπασμα)